

משנת הציונות הדתית (ג)

מכון מאיר

12. במדבר כ', א' י"ג / הרב חרל"פ מי מרום ה', עמ' ריב' - ריד'

(א) וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה מִדְּבַר צֵן... (ב) וְלֹא הָיָה מִיָּמַי לְעֵדָה וַיִּקְהֲלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֹהֲרֹן: (ג) וַיִּרְבּוּ הָעָם עִם מֹשֶׁה... (ד) וְלָמָּה הִבַּאתֶם אֶת קְהַל יְהוָה אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם... (ו) וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקְּהָל אֶל פְּתוּחַ אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ כַּבּוֹד יְהוָה אֵלֵינוּ: (ז) קָזוּ אֶת הַמַּטֵּה וַיִּקְהֲלוּ אֶת הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אֲזוּיָךְ וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמַי... וְהִשְׁקִית אֶת הָעֵדָה וְאֶת בְּעֵרֵם: (י) וַיִּקְהֲלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הַקְּהָל אֶל פְּנֵי הַסֵּלַע וַיֹּאמְרוּ לָהֶם שְׁמַעוּ זֵא הַמְּרִים הַמֵּן הַסֵּלַע הַזֶּה וְצִיא לָכֶם מַיִם: (יא) וַיִּרַם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֵּלַע בַּמַּטֵּהוּ וַעֲלָמוֹם וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתִּשְׁתַּי הָעֵדָה וּבְעֵרֵם: (יב) וַיֹּאמְרוּ יְהוָה אֵל מֹשֶׁה וְאַל אַהֲרֹן יֵעַן לֹא הָאֲמֹנֹתֶם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקְּהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם:

דהנה שורש ישראל הוא להעיד על היוצר ברוך הוא, 'אתם עדי נאום ד"', ועל שם זה הם נקראים 'עדה'... ולכן בא הדיבור 'הקהל את העדה', ויש בזה כוונה שבכל אספה וקִיבוץ של ישראל טמון עניין 'עדה' שישנו אצל ישראל, אולם מכיוון שמצד חיצוניותם של ישראל לא היתה ניכרת בהם בחינת 'עדה', ומשה ואהרון הכירו בהם רק בחינת 'קהל', שהוא רק קִיבוץ של הרבה פרטים, לכן הקהילו שניהם את 'הקהל' ולא 'העדה'... אבל באמת היו צריכים משה ואהרון לדעת ולהכיר כי אף-על-פי שמצד החיצוניות שלהם הם רק בבחינת 'קהל', אבל מצד פנימיותם הם תמיד בבחינת 'עדה', וכך היה באמת, כמו שנאמר 'ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם'.

13. אורות ישראל ו' ג'

אחד מההבדלים הנמצאים בין לאומיותם של ישראל להלאומיות של כל עם ולשון הוא, שהיסוד הלאומי והרגשותו אצל כל עם ולשון יש לו בהפסיכיקה הלאומית אותו הערך של תביעה טבעית בהפסיכיקה הפרטית, שהיא מתקדמת ומתגדלת יחד עם טבע הגידול, בלא פיתוח מיוחד, מה שאין כן הלאומיות הישראלית היא מיוסדת ע"פ תביעה מוסרית גדולה ועמוקה, ותכונה מוסרית צריכה פיתוח לעולם ואינה מתגדלת בטבע בעצמה. מהצד הלאומי, הנמצא בהרבה מצות של תורה בגילוי, ובכללות המצות כולן בגניזה, נמצא קיום המצות הוא היסוד המזין להחזקת כח החיים של הלאומיות הישראלית, שאוצר בקרבו אותו החומר המזין של המוסריות, הנדרש כדי להעמיד את התביעה הלאומית הכללית על מכונה.

14. אורות ישראל ד' ח'

אהבת ישראל צריכה להתפרנס. אינה דומה לאהבה הטבעית שבכל אומה, שנמצאת ביחידה. כל אומה יסודה הוא רק טבעי פשוט, הכרח החיים והקִיבוץ, מילוי הרצונות הטבעיים, הנוחים ע"י קִיבוץ שיש להם קשורים אמיצים זה לזה, והרצון הזה אינו צריך להיות מתעורר ע"י סיבות לימודיות וחינוכיות. אבל קִישור של כנסת ישראל בנוי הוא ביותר על מאויים רוחניים משותפים, שבעצמם הם צריכים אימוץ. וחיזוק רוחני מרובה מאד גם בלבן-של כל יחיד, וכל-שכן בחיי הציבור כולו.

15. עולת ראייה א' עמ' רג'

בהיותכם מתי מספר, כמעט, וגרים בה.

קשר הקדש של ישראל עם ארצו הקדושה אינו דומה לקשר טבעי, שכל עם ולשון מתקשר על ידו אל ארצו. הקשר הטבעי הוא מתפתח רק במשך זמן רב, על ידי המון מאורעות, על ידי עם רב ועצום שמתכנס יחד לדור באיזו ארץ בתור

ישיבת קבע, ואז מתחילה איזו חבה הסתורית, הבאה מתוך התרגלות לפעם בלבבות הדורות הבאים, וקשר רוחני מתהווה בין העם והארץ. מה שאין כן הקשר האלהי ממקור הקדש, שנתקשרה כנסת ישראל בקדושת ארץ חמדה, שהתחיל החותם הקדוש הזה להיות מבליט בהיותכם מתי מספר, ובזמן קצר ותכוף, יחד עם הופיעם בארץ, ועוד קודם לכניסתם, על ידי ההערה האלהית העליונה, ובהיותם יושבים בתוכה לא ישיבה קבועה כי אם בתור גרים, ששום דבר שיסודו בטבע לא עזר לקשר הזה, שהופיע בתור יצירה אלהית, בדבר ד' וברית קדשו, בחק שבועת עולם, אשר הוא אמר ויהי. בהיותכם מתי מספר, כמעט, וגרים בה.

16. אורות ישראל ו' ז'

אין המדינה האושר העליון של האדם. זה ניתן להאמר במדינה רגילה, שאינה עולה לערך יותר גדול מחברת אחריות גדולה, שנשארו המוני האידיאות, שהן עטרת החיים של האנושיות, מרחפים ממעל לה, ואינם נוגעים בה. מה שאין כן מדינה שהיא ביסודה אידיאלית, שחקוק בהויתה תוכן האידיאלי ביותר עליון שהוא באמת האושר היותר גדול של היחיד. מדינה זו היא באמת היותר עליונה בסולם האושר, ומדינה זו היא מדינתנו, מדינת ישראל, יסוד כסא ד' בעולם, שכל חפצה הוא שיהיה ד' אחד ושמו אחד, שזוהו באמת האושר היותר עליון. אמת, שאושר נשגב זה צריך הוא לביאור ארוך כדי להעלות אורו בימי חושך, אבל לא מפני זה יחדל מלהיות האושר היותר גדול.